

Mode

Nu identific întotdeauna moda cu formele fără fond. Uneori, însă... În primii ani ai socialismului românesc, ni se înșuruba cu de-a sila imaginea unui Hegel cu capul în jos, conform viziunii onirice a celui mai mare dialectician al tuturor timpurilor, Leningistalin. Toți activiștii, mai ales cei care nici nu auzisră de filosoful german, adoptaseră moda lui Hegel întors. Nu apucaseră însă bine comuniștii să-l răstoarne pe Hegel, când, din penumbra disidenței, se ivise moda citării lui Kierkegaard, Heidegger și Barthes, pe care-i invocau mai abitir cei ce nu-i citiseră. Moda este, în general, un ansamblu de forme raportat la un ansamblu de conținuturi și de contexte. Sau, eventual, la nimic.

În școala cinematografică națională, despre care unii afirmă că nu există, se iscase, prin anii șazeci, moda calului alb, apariție aproape la fel de frecventă ca aceea a absolvenților doritori să meargă la țară. Cu timpul, calul alb a făcut loc porumbeilor albi. Mai nou, se poartă în film limbajul frust, cu influențe din dicționarele argotice și cu termeni absenți din toate dicționarele.

Cel mai des s-au schimbat módele în teatru. Liviu Ciulei a introdus costumul mixt, care acoperea mai multe epoci și care dădea reprezentației un aer de eclecticism distins, elegant și o tentă universalistă. Au urmat salopetele izomorfe, cămășile și cearșafurile albe și, în cele din urmă, nudurile. A existat – și mai există – moda punții de flori japoneze, a stroboscopului, a lumânărilor și făcliilor, a crucilor, a fumului de pe scenă cu prelungire în sală. Moda agresivității asupra spectatorului a evoluat de la inocență (șoapte la ureche, mângâieri, îmbrățișări), la violență (îmbrânceli, ghionturi, trageri de barbă, de bretele sau de curea). De curând, moda teatrală a intrat pe teritoriul lui Traian Băsescu. Într-un spectacol cu o piesă de Molière se aude pufăind obsesiv o locomotivă, iar în alt spectacol locomotiva intră, fizic, în scenă printre personajele lui Caragiale. Ambele spectacole sunt valoroase, remarcabile. Mă tem însă de momentul când moda locomotivei va fi preluată ca atare de spiritele mediocre. Vom vedea atunci, probabil, o grevă ceferistă în **Mult zgomot pentru nimic**.

Dumitru Solomon